

Leuke waarnemingen 2012

FP = Pietsje Fleurbaaij
GK = Kees Goudsmit
KP = Pim Kuijken
MvdF = Frank van der Meer
PT = Theo Peeters
PH = Harry Pijfers
SD = Douwe Schut
SJ = Jan Smit
SS = Stijn Schreven

Xiphydriidae

Kononia betulae [PT]

Op 21 mei ving ik een man van deze soort op de balustrade van mijn balkon aan de zuidkant van de Bachflat op 16 hoog. Het bleek de tweede vindplaats van deze soort in Nederland. Zie ook <http://waarneming.nl/waarneming/view/68648020>

Ibaliidae

Ibalia leucospoides [PT]

Een vrouwtje verzameld op een fietspad naast een boerderij met veel houtopslag in Weiteveen (Ac. 263-521) op 14 augustus. Zie ook <http://waarneming.nl/waarneming/view/70633003>

Chrysididae

Chrysura austriaca [GK]

Een man op 17 mei in De Piepert bij Wijlre (Z.-Limburg).

Hedychridium cupreum [MvdF]

1 exemplaar op 4 juli in Ruygenhoek, Den Haag, Ac. 080-460.

Sapygidae

Sapyga similis [FP]

Een mannetje op 4 mei bij Tilburg, Huis ter Heide, Galgeneind (Ac. 129.9-402.9). Ook gemeld op Waarneming.nl

Pompilidae

Enagetes proximus [MvdF]

1 vrouwtje op 26 juli in Meijndel, Wassenaar, Ac. 084-463.

Priocnemis pusilla [MvdF]

1 mannetje op 11 augustus in Meijndel, Wassenaar, Ac. 084-461.

Vespidae

Discoelius zonalis [SJ]

Een vrouwtje vliegend rond een dode boom in de Lippenhuister Heide (Ac. 201-561) op 18 augustus. Dit is de noordelijkste vindplaats in ons land van deze soort.

Microdynerus exilis [GK]

Een exemplaar in de duinen bij Nieuw-Haamstede op 1 september, tijdens de excursie van de sectie.

Odynerus melanocephalus [SS]

Langs een zandwal in de Millingerwaard (Ac. 197,5-431,3) tenminste één nestingang waar een dier in vloog. In de buurt daarvan 1 mannetje verzameld. Verder ook een schoorsteentje bij de oude steenfabriek vlakbij de Theetuin (Ac. 196,9-431,8), mogelijk van deze soort.

Een mannetje bij de steenfabriek in de Blauwe Kamer (Ac. 170,8-430,4) op 31 mei.

Crabronidae

Argogorytes fargeii [SS]

Op 2 juni twee vrouwtjes in de Millingerwaard (Ac. 197,3-432,2) op cipreswolfsmelk in een stroomdalgrasland.

Crossocerus exiguus [MvdF]

1 mannetje op 11 augustus in Meijndel, Wassenaar, Ac. 084-461.

Oxybelus trispinosus [GK]

Een vrouwtje op 4 juli bij de Roer te Paarlo.

Apidae s.l.

Andrena hattorfiana [PT & SD]

Tijdens een fietstocht op 2 juni op zoek naar nieuwe vindplaatsen van de Knautiabij in de Gelderse Poort werd op Beemdskroon (*Knautia arvensis*) een vrouw van deze soort waargenomen op een plantenrijk stuk van een dijk in de Ooijpolder (Ac. 190-430). Zie ook <http://waarneming.nl/waarneming/view/68950611>

Andrena lathyri [SJ]

Op 23 mei een vrouwtje op de dijk langs de Klompenwaard (Ac. 198-433).

Andrena pilipes [SS]

Een vrouwtje en twee mannetjes op knopherik op een onkruidakker op de Mulderskop (Ac. 189,6-

420,7), op 26 mei (Fig. 1). In 2010 werden er ook al drie vrouwtjes gezien, maar niet in 2011. De populatie is wellicht erg klein, omdat het de enige akker met knopherik in de wijde omgeving is.

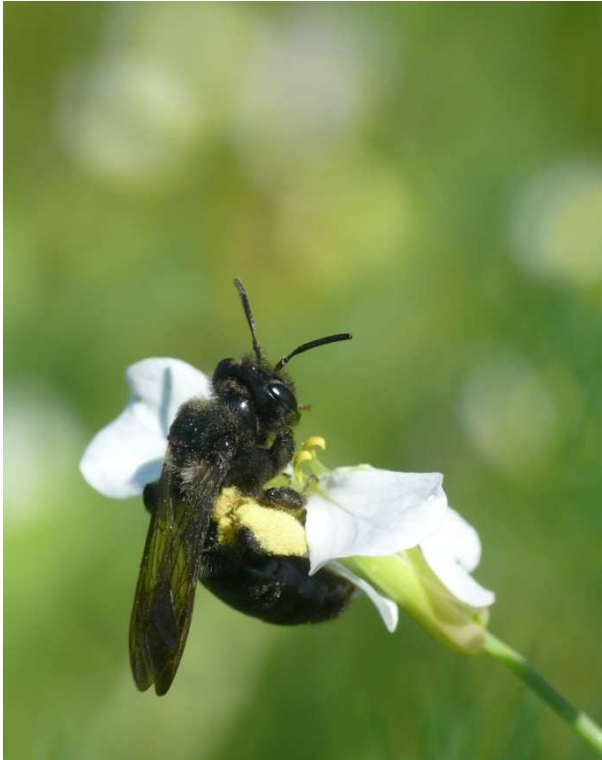

Fig. 1. *Andrena pilipes*, vrouwtje op knopherik. Foto Stijn Schreven.

Andrena polita [PT]

Op Ruige leuwentand (*Leontodon hispidus*) ving ik een vrouw van deze soort op 26 juni op de Verlengde Winkelberg (Ac. 182-318). Zie ook <http://waarneming.nl/waarneming/view/69420173>

Bombus muscorum [GK]

Een werkster op 15 juli op Tiengemetten tijdens een plantenexcursie.

Bombus veteranus [GK]

Een aantal exemplaren en een nest gevonden op 15 juli op Tiengemetten tijdens een plantenexcursie.

Coelioxys conica [KP]

Een verrassende vangst van een vrouwtje in de Amsterdamse Waterleiding Duinen (AWD) op 19 juni (Ac. 93-477). Is nieuw voor de AWD. Gevangen op *Sedum*.

Coelioxys elongata [GK]

Op 29 juni een mannetje in De Krakeling bij Zeist.

Colletes hederæ [PT]

Een vrouw gravend (Fig. 2) in een steilrandje op de Verlengde Winkelberg (Ac. 182-318) op 19 oktober. Zie ook

<http://waarneming.nl/waarneming/view/71749126>

Epeoloides coecutiens [PH]

Op 14 juli een vrouwtje op kattenstaart (*Lythrum*) in de tuin in Zelhem.

Halictus maculatus [GK]

Op 7 september een man langs de Grensmaas bij Meers.

Hoplitis adunca [SS]

Op 2 juni een mannetje op slangenkruid bij voormalig NS-terrein bij Station Molenhoek, Noord-Limburg (Ac. 188,9-419,8). Daar ook mogelijk twee vrouwtjes (veldobservatie). In 2011 werd deze soort hier ook al gevonden, toen tenminste 2 vrouwtjes. Er lijkt hier een kleine, kwetsbare populatie te zijn.

Hylaeus cornutus [GK]

Op 28 juni een mannetje in de Palmerswaard bij Rhenen.

Op 27 juli 3 vrouwtjes bij de oude steenfabriek bij Elst (Utrecht).

Nomada guttulata [SJ]

Deventer, in Vlierspadpark (Ac. 206-477), op 12 mei een mannetje en op 13 mei een mannetje in het park Jan Luykenkolk (Ac. 205/206-476).

Stelis minuta [PH]

In mei een vrouwtje op de houtblokken in de tuin in Zelhem.

Fig. 2. *Colletes hederæ*, vrouwtje gravend. Onderste foto steil wandje waarin het nest zat. Foto's Theo Peeters.

Stelis ornatula [GK]

Op 25 juli een vrouwtje in de Palmerswaard bij Rhenen.

Stelis phaeoptera [SJ]

Een vrouwtje op 29 juli in de tuin in Duiven (197.8-440.6).

Nomada pleurosticta, ook in de Achterhoek

Erik van der Spek

Bij controle door Jan Smit van een *Nomada* die ik in 2011 tijdens de voorjaarexcursie van de sectie Hymenoptera heb verzameld bij Winterswijk, bleek een door mij als *Nomada stigma* gedetermineerde wesp bij in werkelijkheid een neushoornwesp bij *Nomada pleurosticta* te zijn. Ik heb kennelijk bij dij 3 naar de verkeerde haren gekeken, niet naar de onderzijde, waar de haren op de basale helft dicht en aanliggend zijn maar naar de lange afstaande haren van de zijkant.

Nomada pleurosticta is nog maar sinds kort met drie exemplaren uit Nederland bekend uit Zuid Limburg; Kunderberg 1 ex. in 2005 en Maastricht 2 ex. in 2011 (Peeters et al. 2012).

Het mannetje van *Nomada pleurosticta* heb ik op 20 mei 2011 verzameld op de Borkense Baan (Ac. 249.9 - 438.1). Deze kalkgraslandsoort is zeer waarschijnlijk koekoeksbij van de glimmende zandbij *Andrena polita*, die in Nederland alleen uit het zuiden van Zuid Limburg bekend is.

Volgens <http://germany.hymis.eu/> is *Nomada pleurosticta* niet uit het aangrenzende Nordrhein-Westfalen bekend, maar *Andrena polita* wel, waarbij niet duidelijk is of de vindplaatsen ervan in de omgeving van Winterswijk liggen.

Literatuur

Peeters, T.M.J., H. Nieuwenhuijsen, J. Smit, F. van der Meer, I.P. Raemakers, W.R.B. Heitmans, C. van Achterberg, M. Kwak, A.J. Loonstra, J. de Rond, M. Roos & M. Reemer, 2012. De Nederlandse bijen (Hymenoptera: Apidae s.l.). - Natuur van Nederland 11, Naturalis Biodiversity Center. & European Invertebrate Survey, Nederland. Leiden, 544 p.
<http://germany.hymis.eu/> (geraadpleegd 10-02-2013)